

ПАРИЗЬКА КЛІМАТИЧНА УГОДА: НАСЛІДКИ НЕВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВАМИ

В листопаді 2015 року у Парижі 195 держав зібралися разом і одноголосно, а зазвичай одноголосності серед такої кількості держав важко досягти, погодилися прийняти зобов'язання з утримання підвищення температури на планеті в межах 1,5 °C [1]. Це є дійсно видатним досягненням, вперше в історії людства держави змінять напрямок розвитку глобальної економіки з метою покращення життя усіх нас. Це перша глобальна угода взагалі.

Більшість держав, які підписали Паризьку угоду, далекі від виконання його умов – зокрема, скорочення викиду парникових газів. Лише 36 держав вживають заходів, щоб скоротити викид CO₂. Група експертів Climate Action Tracker відстежує зусилля і дії цих 36 держав, відповідальних приблизно за 80% світових викидів парникових газів [6]. Їх викиди продовжують зростати і вже нагріли земну кулю на 1,1 °C.

Climate Action Tracker виявили дві проблеми. По-перше, держави встановили цільові показники викидів, недостатні для досягнення цілей Паризької угоди. Навіть якщо кожна держава досягне своєї цілі, температура все одно буде збільшуватися більш ніж на 2 °C і в наступному столітті. По-друге, уряди просто не виконують свої зобов'язання, які є навіть заниженими. Все, що поки що зробили ці 36 держав і все, що вони планують зробити лише сповільнить зростання викидів.

Щоб стримати глобальне потепління в межах 1,5 °C, потрібно вдвічі скоротити глобальні викиди до 2030 року. Із 36 аналізованих держав тільки 2 роблять достатньо дій щоб стримувати глобальне потепління в межах 1,5 °C. Гамбія зобов'язалася скоротити свої викиди, незважаючи на те, що це країна, що розвивається, найменш винна у виникненні цієї проблеми, а Марокко будує все більше станцій сонячної енергії [7; 8].

Всі інші держави, особливо ті, які мають найбільш розвинену економіку і найбільші засоби до інновацій та допомоги іншим, ухиляються від відповідальності. Найяскравішим прикладом є США. Як вважав президент США Дональд Трамп Паризька кліматична угода ставить Сполучені Штати у несприятливий

економічний стан. Також Трамп зазначав про те, що «Сполучені Штати Америки і надалі будуть найчистішою та найбільш екологічно безпечною країною на Землі». Однак, об'єктивно це не відповідає дійсності, тому що за всю історію викид вуглероду США є найбільшим, ніж у будь-якої іншої країни і Америка все ще викидує більше на людину ніж будь-яка інша країна [10]. 4 листопада 2020 року після трьох років очікування, США стали першою державою, яка офіційно вийшла з Паризької кліматичної угоди [4]. Але подає надії новообраний президент Джо Байден, який з моменту вступу на пост президента США планує знову приєднатися до Паризької угоди [3].

Китай обіцяє знизити викиди до 2060 року, що може знизити глобальне потепління на цілих 0,3 градуса [9]. Китай – найбільший ринок вітрової та сонячної енергії, що планує в той же час будівництво нових вугільних електростанцій. Європейський Союз робить кроки в правильному напрямку, прийнявши зелений пакт для сталої екології держав-членів, але і цього недостатньо щоб залишатися в межах 1,5°C [2].

І все ж таки, чи є надія? Один з ключових показників – готовність держав перейти на чисті джерела енергії. Чиста енергія дозволить іншим секторам скоротити викиди. Більш ніж 50 держав взяли на себе зобов'язання перейти на 100% чисту електроенергію. Данія, Шотландія та Південна Австралія цього вже майже досягли, але більшій частині світу все ще належить зважитися на цей енергетичний перехід.

Щодо транспортного сектору: Норвегія постановила припинити всі продажі автомобілів на горючих корисних копалинах до 2025 року. Але в цей же час США дозволяють компаніям випускати такі автомобілі.

Цілі, поставлені Паризькою угодою вже є недостатніми для досягнення утримання глобального потепління в межах 1,5°C, і багато хто з них не наближаються навіть до власних поставлених цілей.

Паризька угода є визначним досягненням, але її суттєвим недоліком є те, що вона не передбачає ніяких санкції щодо держав, які не виконують свої зобов'язання, тому в подальшому потрібно поставити більш жорсткі цілі і санкції. Виконання приписів Паризької угоди потребує постійної участі не тільки держав, а й недержавних суб'єктів і навіть окремих осіб. Тільки за допомогою спільних зусиль можна буде змінити ситуацію на

краще. Ми вже можемо бачити зміни в багатьох сферах, які трапляються завдяки тисячам людей. І першою сферою є технології в галузі відновлюваної енергії. Проте цього є достатнім для досягнення цілей Паризької кліматичної угоди. Тому це питання на сьогодні потребує подальшого врегулювання.

Джерела:

1. Верховна рада України. Паризька угода. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l61.
2. A European Green Deal. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.
3. Biden will rejoin the Paris Climate Accord. Here's what happens next. URL: <https://www.cnbc.com/2020/11/20/biden-to-rejoin-paris-climate-accord-heres-what-happens-next.html>.
4. Climate change: US formally withdraws from Paris agreement. URL: <https://www.bbc.com/news/science-environment-54797743>.
5. European countries banning fossil fuel cars and switching to electric. URL: <https://www.roadtraffictechnology.com/features/european-countries-banning-fossil-fuel-cars/>.
6. Countries. Climate Action Tracker. URL: <https://climateactiontracker.org/countries/>.
7. Gambia. Climate Action Tracker. URL: <https://climateactiontracker.org/countries/gambia/>.
8. Morocco. Climate Action Tracker. URL: <https://climateactiontracker.org/countries/morocco/>.
9. Climate change: China aims for 'carbon neutrality by 2060. URL: <https://www.bbc.com/news/science-environment-54256826>.
10. Statement by President Trump on the Paris Climate Accord. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/statement-president-trump-paris-climate-accord/>.

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Форманюк В. В.